

SECTIUNEA IV

DIRECTIILE STRATEGICE DE DEZVOLTARE A TURISMULUI IN REGIUNEA NORD-EST

VI.2

Directii strategice de dezvoltare a turismului in Regiunea Nord-Est

Obiectivul strategiei

Dezvoltarea turistica durabila, cresterea competitivitatii si atractivitatii turistice a Regiunii Nord-Est prin valorificarea patrimoniului natural si antropic si cresterea calitatii produselor si serviciilor turistice.

Tintele strategiei

Cresterea numarului de turisti romani si straini Regiunea Nord-Est - minim 30% in anul 2024 fata de 2016¹

Cresterea duratei medii a sejurului in Regiunea Nord-Est - minim 35% in anul 2024 fata de 2016²

Cresterea cifrei de afaceri a hotelurilor si restaurantelor din Regiunea Nord-Est - minim 50% in anul 2024 fata de 2016³

¹ Numarul de turisti inregistrati in anul 2016 - 1.084.045 turisti

² Durata medie de sedere in anul 2016 - 2,04 nopti/turist

³ Cifra de de afaceri a hotelurilor si restaurantelor in anul 2016 - 1.329 milioane lei

Destinatiile de calatorie concureaza in functie de ciclul turistic (notorietate/promovare, motivatii de calatorie, accesibilitatea destinatiei, experiente locale) cu scopul de a atrage si de a loializa turistii. In acest sens, evolutia sectorului turismului in Regiunea Nord-Est necesita formularea unor directii strategice care vor permite raspunsul atat la cererea din ce in ce mai sofisticata, cat si la ofertele concurente.

Directiile strategice de dezvoltare a turismului in Regiunea Nord-Est pot fi sustinute prin punctele tari ale acestei zone si sunt propuse pentru a ameliora punctele slabe ale regiunii in vederea cresterii competitivitatii pe piata turismului:

1. Modernizarea infrastructurii turistice
2. Dezvoltarea produselor turistice
3. Promovarea turistica
4. Dezvoltarea resurselor umane in sectorul turistic
5. Sustinerea dezvoltarii turismului durabil

1. Modernizarea infrastructurii turistice

Comportamentul consumatorilor de turism exprima preferinte din ce in ce mai complexe, avand la baza motivatii de calatorie multiple. In acest context, destinatiile tind sa dezvolte infrastructura de care dispun, care sa raspunda noilor tendinte in comportamentul turistilor.

Astfel, pentru a valorifica in mod eficient potentialul turistic de care dispune Regiunea Nord-Est, sunt necesare in continuare investitii in infrastructura turistica, constand in modernizarea structurilor de cazare turistica si a unitatilor de alimentatie publica, dezvoltarea de baze de agrement, reabilitarea cailor de acces etc.

La finalul anului 2015, ponderea structurile de primire turistica de 3 stele din regiune reprezinta 53,52%, iar cele de 4 stele - 15,49%. Ponderea hotelurilor de 5 stele din Regiunea Nord-Est era inca foarte redusa - 0,78% din totalul structurilor de primire turistica.

Numarul de turisti in Regiunea Nord-Est a inregistrat o crestere procentuala de 46,76%, de la 725 mii de turisti in anul 2008 la 1.064 de mii turisti in anul 2016, iar numarul de innoptari inregistreaza o crestere de 29,24%, de la 1.676 mii persoane in anul 2008 la 2.166 mii persoane in anul 2016.

Dar durata medie de sedere pe turist la nivelul Regiunii Nord-Est a inregistrat o scadere, de la 2,31 nopti/turist in anul 2008, la 2,04 nopti/turist in anul 2016.

Masurile prevazute in cadrul acestei directii strategice sunt destinate atat cresterii numarului de turisti cat si extinderii duratei medii de sedere, vizand:

- dezvoltarea de programe integrate de reabilitare, modernizare si amenajare a statiunilor turistice, a centrelor istorice si a altor zone turistice;
- dezvoltarea si modernizarea zonelor turistice care detin resurse naturale cu potential balnear;

- cresterea accesibilitatii arealelor turistice prin modernizarea/reabilitarea cailor de acces, amplasarea de panouri de informare si promovare turistica si introducerea standardelor europene de calitate in privinta dotarilor existente in imediata apropiere a obiectivelor (parcari, alimentare cu apa, canalizare, grupuri sanitare, puncte de colectare a deseurilor, puncte de prim ajutor etc);
- modernizarea/ reabilitarea structurilor de primire turistica;
- dezvoltarea de baze de agrement, parcuri tematice si de aventura;
- amenajare in scop turistic a lacurilor;
- amenajare/ reabilitare a zonelor de popas si camping.

2. Dezvoltarea produselor turistice

Regiunea Nord-Est detine elementele necesare - resurse naturale si antropice, care sa sustina dezvoltarea si consolidarea unor produse turistice strategice:

1. tururi culturale;
2. city-break;
3. sanatate si wellness;
4. turism activ;
5. ecoturism;
6. evenimente si festivaluri;
7. turism de afaceri si conferinte;
8. turism gastronomic-oenologic.

3.1. Tururi culturale

Edificiile culturale - muzeele, casele memoriale, alaturi de biserici, manastiri incluse in patrimoniul national si UNESCO constituie atractii turistice importante ale Regiunii Nord-Est.

Dezvoltarea acestui produs turistic va avea la baza urmatoarele masuri:

- crearea/dezvoltarea de rute culturale tematice (de exemplu turul manastirilor, al monumentelor din patrimoniul UNESCO, itinerar cultural al patrimoniului evreiesc etc);
- dezvoltarea de programe integrate de reabilitare, modernizare si amenajare a centrelor istorice si a altor zone turistice;
- reabilitarea/restaurarea/conservarea monumentelor istorice;
- reabilitarea/modernizarea muzeelor, caselor memoriale;
- dezvoltarea si implementarea unui sistem de marcare a atractiilor turistice (panouri, harti turistice pe drumurile nationale si judetene, gari, autogari, aerogari);
- identificarea si amenajarea de zone de popas, a punctelor de belvedere.

3.2. City-break

Acest tip de turism are un grad scazut de sezonalitate, iar prin dezvoltarea infrastructurii necesare se pot identifica mijloace care sa stimuleze practicarea lui pe durata intregului an.

In prezent, in Regiunea Nord-Est, cea mai cautata destinatie pentru turismul de tip city-break este municipiul Iasi.

Masurile prevazute in cadrul acestei directii strategice vor viza:

- dezvoltarea unor pachete turistice de tip city break cu zbor inclus (Iasi, Bacau, Suceava) si promovarea acestora;
- dezvoltarea unui calendar local de evenimente si festivaluri;
- dezvoltarea de carduri turistice care sa permita vizitarea atractiilor turistice aferente circuitelor la preturi promotionale;
- crearea/imbunatatirea transportului public catre obiectivele turistice;
- introducerea in circulatie a unor autobuze supraetajate pentru vizitarea obiectivelor turistice.

3.3. Sanatate si wellness

Potentialul de dezvoltare a turismului balneo-terapeutic este evidentiat de bogatia de izvoare minerale de care dispune Regiunea Nord-Est. Pe de alta parte, trebuie avut in vedere faptul ca izvoarele termale sunt dotate, in general, cu instalatii inechitate, drumurile de acces necesita modernizare, iar statiunile ofera un set limitat de servicii si activitati pentru turisti.

In ceea ce priveste sistemul de spa-uri, exista un numar redus de astfel de resorturi, care sa dea Regiunii Nord-Est posibilitatea de a concura ca si destinatie de relaxare pe piata turismului.

Consideram ca acest produs turistic apartine unei nise de piata insuficient valorificata si care este pretabil statiunilor balneo-climaterice, precum si oraselor resedinta de judet cu potential turistic ridicat - Iasi, Suceava, Piatra Neamt, Bacau unde pot fi efectuate investitii in spa-uri cu servicii integrate.

Pentru dezvoltarea celor doua segmente care definesc acest produs turistic, trebuie avute in vedere urmatoarele masuri:

- reabilitarea/ modernizarea infrastructurii statiunilor balneo- climaterice;
- creare/ reabilitare facilitati de utilizare a izvoarelor minerale in localitatile cu potential balnear;
- crearea de resorturi cu servicii integrate (servicii de spa, balneo, cinema, bowling, activitati sportive etc);
- constructia/reabilitarea/modernizarea centrelor balneare/wellness si a bazelor de kinetoterapie;
- dezvoltarea unor oferte adaptate categoriei de seniori.

3.4. Turism activ

Activitatile specifice turismului activ prezinta premise foarte bune de practicare in Regiunea Nord-Est, constituind o alternativa viabila pentru dezvoltarea turismului in zonele montane pe tot timpul anului.

Pentru o mai buna valorificare a potentialului regiunii pe aceasta directie, sunt necesare a fi implementate urmatoarele masuri:

- amenajarea unor trasee montane accesibile pentru diverse categorii de turisti - rute scurte, rute lungi, cu grade diferite de dificultate;
- conectarea Regiunii Nord-Est la reseaua europeana de poteci turistice de lunga distanta si asigurarea facilitatilor specifice;
- crearea si amenajarea traseelor pentru cicloturism;

- amenajarea zonelor montane pentru practicarea sporturilor extreme - trasee mountain-bike, off-road, skate-park, via ferrata, escalada, iar pentru sezonul de iarna - pista de sanie/bob, patinoar;
- amenajarea lacurilor/ raurilor pentru practicarea caiac-canoe, ski-nautic, cu baze sportive aferente.
- sprijinirea dezvoltarii de competitii sportive in regiune;
- instruirea ghizilor specializati pentru practicarea unor sporturi, precum raftingul si escalada.

3.5. Ecoturism

Strategia nationala de dezvoltare a ecoturismului 2017-2026 stabileste ca ecoturismul are ca scop principal atat conservarea mediului, cat si educatia turistilor in ceea ce priveste protejarea si conservarea mediului.

La nivelul Regiunii Nord-Est, in pofida patrimoniului natural deosebit pe care il detine, ecoturismul se confrunta cu numeroase probleme, cum ar fi: slaba dezvoltare a infrastructurii specifice ecoturismului, promovarea deficitara la nivel national si international, migratia fortei de munca, insuficienta cooperare la nivel local etc.

In prezent, Asociatia de Ecoturism din Romania, in parteneriat cu Autoritatea Nationala pentru Turism, prin intermediul proiectului "*Reteaua nationala de destinatii de ecoturism - instrument de dezvoltare durabila*", ofera sustinere tehnica pentru 10 micro-regiuni care doresc sa se dezvolte in conformitate cu conceptul de destinatie de ecoturism. Printre cele 10 zone se numara Tinutul Zimbrilor (Neamt) si Tara Dornelor (Suceava) din Regiunea Nord-Est. Tara Dornelor se preteaza pentru drumetii, turism ecvestru, cicloturism, rafting pe raul Bistrita, sporturi de iarna. Tinutul Zimbrului este potrivit drumetiilor, observarii florei si faunei, tururilor foto si circuitelor culturale (Cetatea Neamtului, Casa Memoriala Ion Creanga, Casa Memoriala Mihail Sadoveanu, etc).

Pentru ca Regiunea Nord-Est sa devina o destinatie recunoscuta de ecoturism, este necesara aplicarea unor masuri:

- dezvoltarea, incurajarea si promovarea produselor, serviciilor si a pachetelor ecoturistice;
- dezvoltarea ofertei de produse ecoturistice realizate de comunitatile locale din cadrul destinatiilor ecoturistice /cu potential ecoturistic;
- modernizarea infrastructurii de acces catre ariile naturale protejate (drumuri, poteci, trasee amenajate);
- realizarea de rute turistice pedestre si ecvestre pentru observarea florei si faunei;
- dezvoltarea unei retele de cabane, refugii montane pentru sustinerea ecoturismului;
- amenajarea locurile de popas si campare;
- imbunatatirea infrastructurii de vizitare si informare;
- dezvoltarea de programe de instruire dedicate ghizilor specializati pe ecoturism;
- derularea de campanii de constientizare de catre turisti a masurilor de conservare a habitatelor/ speciilor naturale.

3.6. Evenimente si festivaluri

Din perspectiva turismului, evenimentele sunt atractii importante. Acestea sunt o motivatie tot mai puternica de calatorie, promovand destinatiile turistice si jucand un rol important in competitivitatea turistica intre regiuni.

Evenimentele ofera o forma unica de atragere a turistilor si acopera o gama larga de manifestari, de la festivaluri si targuri nationale si internationale, la evenimente sportive si mari concerte muzicale. Acestea au potentialul de a produce efecte largi pe scara economica, socio-culturala, precum si alte efecte asociate cu imaginea si brandul turistic.

Organizarea de evenimente sportive sau muzicale de anvergura este pretabila in principal marilor orase si centre universitare (cum ar fi Iasi, Suceava si Bacau din Regiunea Nord-Est), care beneficiaza atat de o infrastructura de acces adecvata, cat si de prezenta tinerilor in cautare de noutati pe piata de divertisment din Romania.

In vederea dezvoltarii acestui tip de turism in regiune, sunt necesare a fi adoptate o serie de masuri, dupa cum urmeaza:

- construirea/modernizarea/amenajarea salilor/spatiilor de concerte si spectacole;
- amenajarea parcarilor in proximitatea zonelor de desfasurare a evenimentelor;
- identificarea, crearea si dezvoltarea de evenimente anuale in scopul extinderii sezonului turistic;
- promovarea calendarului de evenimente din Regiunea Nord-Est.

3.7. Turism de afaceri si conferinte

In prezent, infrastructura pentru acest tip de turism de care dispune Regiunea Nord-Est consta in sali de conferinte, sedinte si workshopuri, centre de afaceri. Multi turisti opteaza pentru cateva zile in plus in jurul unei calatorii de afaceri, pentru a explora in liniste locul de destinatie, iar Regiunea Nord-Est ofera atractii turistice importante in acest sens.

Pe langa infrastructura deja existenta, mai sunt necesare insa si alte investitii, pentru ca aceasta regiune sa devina o destinatie pentru turism de afaceri:

- creare/modernizare sali pentru targuri si expozitii comerciale, pavilioane si centre de conferinte, dotate cu tehnologii de comunicare de varf;
- modernizarea structurilor hoteliere de 4 si 5 stele si a facilitatilor aferente, care sa acomodeze participantii la diverse manifestari ale mediului de afaceri.

3.8. Turism gastronomic-oenologic

Rutele gastronomice se pot constitui intr-un adevarat brand pentru Regiunea Nord-Est in contextul in care experientele gastronomice sunt o componenta esentiala in atragerea turistilor si in determinarea acestora sa revina. Turismul rural s-a dezvoltat in ultimii ani in aceasta zona, ca urmare a pastrarii traditiilor si valorilor culturale, precum si ca urmare a gastronomiei locale.

Cele mai indicate locatii pentru promovarea acestui tip de turism sunt Bucovina, Neamt, satele moldovenesti, precum si lacasurile de cult vestite pentru bucatele pe care le pregatesc.

Totusi, pentru ca Regiunea Nord-Est sa devina o destinatie recunoscuta in sfera turismului gastronomic, sunt necesare a fi implementate urmatoarele masuri:

- promovarea structurilor de primire turistica si restaurantelor care utilizeaza produse si retete traditionale si organizarea unui tur gastronomic;
- organizarea unor targuri de gastronomie la nivel local si regional;

- promovarea gastronomiei regionale la diverse evenimente nationale si internationale;
- organizarea unor ateliere de gatit pentru turistii interesati;
- organizarea de vizite la producatori locali de produse traditionale in cadrul structurilor agro-turistice.

In ceea ce priveste turismul oenologic, Regiunea Nord-Est detine podgorii importante: Cotnari, Iasi, Husi, Colinele Tutovei, Zeletin, crame: Gramma, Hermeziu. Cu toate acestea, in prezent, nu exista un produs turistic structurat de acest gen, podgoriile, cramele si muzeele tematice avand un grad scazut de adaptare la activitatile turistice. O alta problema o reprezinta accesibilitatea cramelor si colaborarea cu administratorii domeniilor viticole.

In aceste conditii, pentru a valorifica potentialul oenologic de care dispune Regiunea Nord-Est, sunt necesare a fi implementate o serie de masuri:

- dezvoltarea unui circuit tematic (Drumul Vinului) prin atragerea proprietarilor de podgorii, crame;
- reabilitarea infrastructurii de acces rutier la obiectivele integrate in Drumul Vinului;
- asigurarea transportului organizat al turistilor la podgorii, vinoteci, crame, muzee tematice;
- organizarea de degustari de vinuri si de petreceri tematice;
- dezvoltare de programe de instruire a ghizilor specializati.

3. Promovare turistica

Pentru eficienta promovare a Regiunii Nord-Est ca si destinatie turistica, sunt necesare a fi adoptate o serie de masuri in vederea cresterii recunoasterii Regiunii Nord-Est pe piata turismului intern si international, inclusiv prin introducerea pe scara larga a marketingului digital. Marketingul inovativ prin retelele de socializare si avand la baza tehnologia mobila joaca un rol important in promovarea turistica.

Scopul acestei directii consta in a promova valorile, istoria, peisajul, patrimoniul arheologic, arhitectura, arta, gastronomia, traditiile regiunii.

In vederea promovarii diversitatii atractiilor turistice de care dispune, este necesara adoptarea urmatoarelor masuri:

- elaborarea unui brand turistic regional si sprijinirea realizarii de branduri locale pentru destinatiile turistice;
- sprijinirea dezvoltarii de campanii de management al destinatiilor turistice;
- derularea de campanii de cercetare de piata si de monitorizare a fluxurilor turistice in scopul fundamentarii unei strategii regionale de marketing si promovare turistica si implementarii acesteia in functie de segmentarea pietelor (piete strategice, de dezvoltat sau de diversificat);
- crearea si promovarea unor oferte de produse/programe turistice integrate;
- promovarea ofertelor turistice prin includerea acestora in cataloagele touroperatorilor romani si straini;
- sustinerea participarii la targurile interne si internationale de turism a actorilor regionali si locali implicati in acest domeniu;
- stimularea dezvoltarii de proiecte de promovare a regiunii in parteneriat local, regional si european, inclusiv prin infiintarea unei organizatii regionale de turism;
- dezvoltarea platformelor on-line de promovare a destinatiilor turistice si utilizarea retelelor sociale in promovarea turistica;

- crearea de aplicatii pentru tehnologiile mobile cu informatii referitoare la destinatiile turistice din Regiunea Nord-Est.

4. Dezvoltarea resurselor umane in sectorul turistic

Dezvoltarea resurselor umane urmareste imbunatatirea capacitatilor, abilitatilor, performantelor personalului implicat direct sau indirect in activitati de turism dat fiind faptul ca si in industria turismului, este esential ca resursele umane sa fie bine pregatite, astfel incat interactiunea cu turistii sa determine o experienta placuta pentru acestia.

De asemenea, resursele umane sunt importante in domeniul promovarii turismului in contextul faptului ca pentru a putea crea si dezvolta destinatii turistice este necesar personal instruit, in pas cu cele mai noi tendinte in turism.

Regiunea Nord-Est se confrunta cu problematica variabilitatii calitatii serviciilor in turism datorita fortei de munca insuficient calificata si/sau slab remunerata.

Desi institutiile de invatamant ofera programe de pregatire profesionala in turism, exista un numar mare de absolventi neabsorbiti de piata muncii aferenta sectorului turistic sau care se angajeaza in alte domenii, situatie care este intalnita si in alte sectoare economice.

In acest context, sunt necesare a fi implementate o serie de masuri, dupa cum urmeaza:

- imbunatatirea nivelului de pregatire profesionala al personalul implicat in activitatile de turism, inclusiv prin sprijinirea infiintarii unei scoli de management in turism;
- dezvoltarea unui program de certificare a operatorilor care presteaza servicii turistice.
- dezvoltarea de programe de instruire pentru ghizi turistici si personalul din muzee;
- calificarea/reconversia profesionala a populatiei din mediul rural in vederea dobandirii de competente specifice sectorului turistic.
- organizarea de cursuri pentru antreprenorii din sectorul hoteluri si restaurante, in vederea imbunatatirii si diversificarii activitatii si cresterii valorii adaugate a produselor si serviciilor turistice.

5. Sustinerea dezvoltarii turismului durabil

Tot mai multe destinatii promoveaza componenta lor „verde” pentru a atrage cat mai multi turisti si a-si imbunatati imaginea.

Din anul 2006, Romania a devenit membra a Conventiei Carpatice, care are in vedere conservarea biodiversitatii in zona, amenajarea teritoriului, managementul resurselor de apa, agricultura, silvicultura, transport, turism, industrie si energie.

In anul 2014, Romania si-a insusit si prevederile Protocolului privind turismul durabil, precum si a Strategiei privind dezvoltarea turismului durabil in Carpati.

In prezent, in special proprietarii de hoteluri au inceput sa constientizeze beneficiile implementarii principiilor turismului durabil, acordand importanta procesului de acreditare, premiere si certificare de

catre forurile internationale abilitate. Spre exemplu, Consiliul Mondial al Turismului Sustenabil a elaborat o serie de criterii care au la baza abordarea unitara a „turismului durabil” la nivel mondial si reprezinta minimul de cerinte pe care orice afacere dezvoltata in domeniul turismului ar trebui sa il respecte. Aceste criterii sunt organizate in jurul a patru teme principale: programarea sustenabila eficienta, maximizarea beneficiilor sociale si economice pentru comunitatea locala, conservarea patrimoniului cultural, reducerea impactului negativ asupra mediului.

In acest context, in Regiunea Nord-Est, aplicarea pe scara larga a principiilor dezvoltarii sustenabile trebuie sa aiba in vedere mai multe masuri:

- obtinerea de catre structurile de cazare turistica a „etichetelor verzi” in vederea adoptarii de diverse practici „verzi” (mancare locala organica, folosirea surselor de energie regenerabile, reciclare etc);
- implementarea de campanii de ecologizare a arealelor turistice;
- dezvoltarea activitatilor de educatie ecologica in raport cu efectele distrugerilor mediului inconjurator asupra atractivitatii destinatiilor turistice.

Specializarea inteligenta in sectorul turistic

In cadrul Documentului Cadru Regional pentru Strategia pentru Cercetare si Inovare Regionala prin Specializare Inteligenta Nord-Est s-au identificat urmatoarele linii de competenta din sectoarele conexe de specializare inteligenta care pot contribui la stimularea competitivitatii turistice regionale:

- calculatoare si tehnologia informatiei - solutii IT&C pentru turism (cazare, inchiriere vehicule, tur-operatori, restaurante, agentii de turism si managementul destinatiei turistice) - rezervari prin solutii ERP, portale web;
- new media - Industrii creative si culturale - marketing si promovare creativa;
- medicina-bioinginerie - recuperare medicala, balneo-/ fizio-/ kinetoterapie, nutritie si dietetica;
- agro-Food - slow-food, alimentatie sanatoasa;
- biosfera - valorificarea potentialului turistic al parcurilor si rezervatiilor naturale de la Vanatori Neamt, Ceahlau, Rarau, al raurilor Bistrita, Moldova, Siret, Prut, al lacurilor de acumulare Bicz si Stanca-Costesti.